

Potruga za novim elektronskim fazama u jako poddopiranim kupratnim supravodičima

Ana Najev

Mentor: prof. dr. sc. Miroslav Požek

Fizički odsjek, Prirodoslovno-matematički fakultet,
Sveučilište u Zagrebu, Bijenička c. 32, 10 000 Zagreb

27. siječnja 2017.

Kuprati i supravodljivost

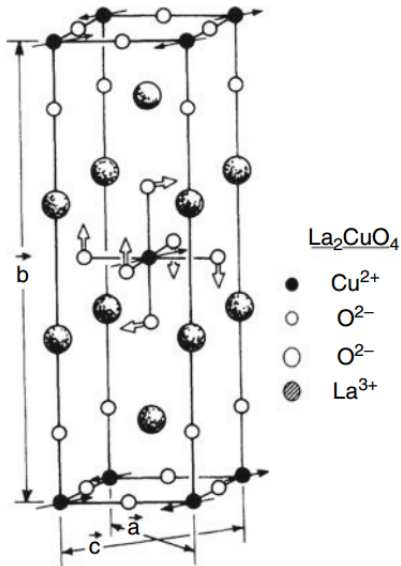
Stehiometrijski nedopirani kuprati:

- CuO_2 ravnine
- Mottovi izolatori
- Antiferomagneti ispod pripadne Neelove temperature

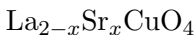
Dopiranje $\rightarrow$ supravodljivost:

- Supravodljiva struja između CuO_2 slojeva, anizotropija
- Svojstva ovise o koncentraciji nosioca naboja x

$\text{La}_{2-x}\text{Sr}_x\text{CuO}_4$ (kratica: LSCO)

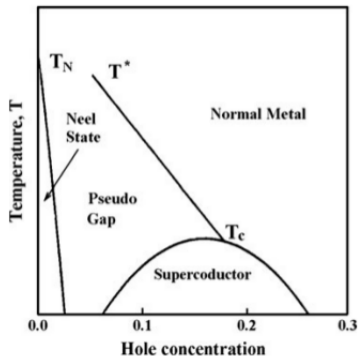
Generički fazni dijagram kuprata¹

Dopiranje šupljina x :

- $x_{opt} = 15\%$ najviši T_C
- Poddopirani režim:
 $x < x_{opt}$
- Naddopirani režim:
 $x > x_{opt}$

Područje pseudoprocijepa ispod T^* : CDW, SDW, pruge, ...

¹N. Plakida, High-Temperature Cuprate Superconductors, Springer series in solid-state science 166, 2010.

Jako poddopirani režim

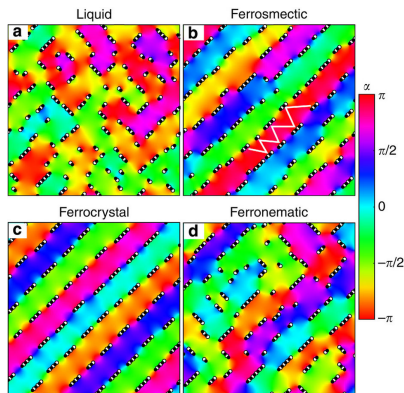
- Mottov antiferomagnet $\rightarrow$ istiskivanje i segregacija naboja
- Delokalizacija dopiranih šupljina $\rightarrow$ topološka pobuđenja - virovi spinskog uređenja
- Virovi i antivirovi $\rightarrow$ samoorganizacija, sparivanje u dimere
- Efekti kao u meke materije - polimerizacija
- Feronematsko uređenje slomljene inverzijske simetrije

Simulacije elektronskih uređenja jako poddopiranog režima²

- Crni i bijeli kružići - pozitivni i negativni topološki naboji, dopirane šupljine
- Različite boje - kut magnetizacije

Sustav bez nereda (*a-c*):

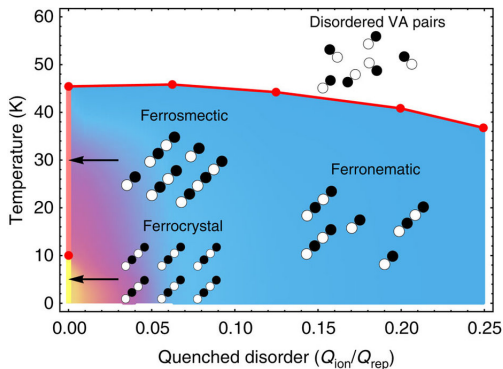
- a) $T=50\text{K}$, klasična tekućina dimera
- b) $T=38\text{K}$, ferosmektik
- c) $T=8\text{K}$, Wignerov kristal

Prigušeni nered: *d*) $T=40\text{K}$,
feronematik

²Capati, M. *et al.* Electronic polymers and soft-matter-like broken symmetries in underdoped cuprates. *Nat. Commun.* 6:7691.

Teorijsko predviđanje

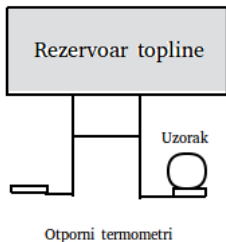
Q_{ion} predstavlja ionski potencijal nereda koji djeluje na dopirane šupljine. Q_{rep} opisuje dugodosežno kulonsko odbijanje među šupljinama.

Fazni dijagram³ kao funkcija temperature i veličine nereda.

→ LSCO $x_{ud} = 3\%$

³Capati, M. *et al.* Electronic polymers and soft-matter-like broken symmetries in underdoped cuprates. *Nat. Commun.* 6:7691.

Kalorimetrijska metoda ispitivanja uzoraka: Diferencijalna termalna analiza

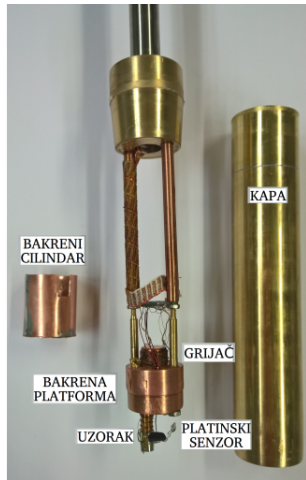
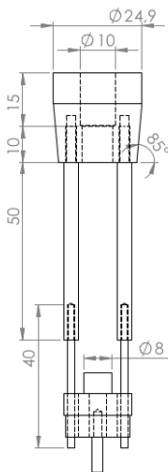
Promjene u toplinskom
kapacitetu
↕
Fazni prijelazi

Stakleni kriostat.

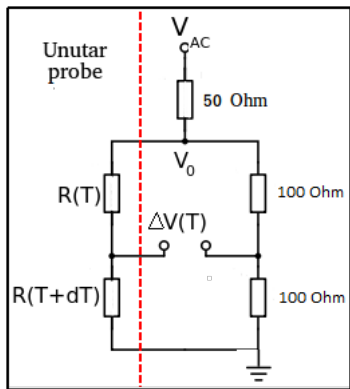
Eksperimentalna realizacija DTA i konstrukcija probe

- Dovoljno masivna platforma od bakra
- CERNOX temperaturni senzor za određivanje temperature platforme
- Bakrene i konstantantske žice
- Termalizacija žica
- Smanjenje utjecaja toplinskog zračenja

Eksperimentalna realizacija DTA i konstrukcija probe

Sklop za DTA.

$$\Delta V \propto C_p \frac{dT}{dt} \frac{dR}{dT}$$

Gornji dio probe s vakuumskim izlazom i konektorom.

Princip mjerenja, smanjenje šuma i analiza dobivenih podataka

- Maleni praškasti uzorci $\rightarrow$ vrlo mali signali (reda μV).
- Potrebno otkloniti šum eksperimentalnih uređaja.

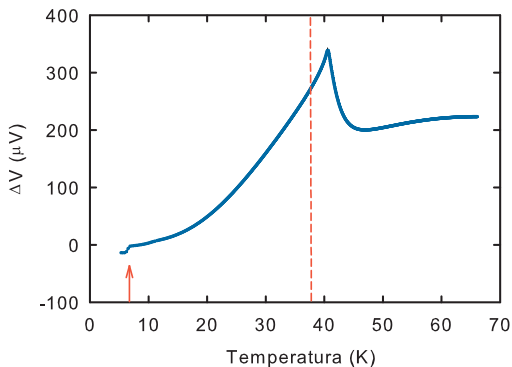
Lakeshore 336 temperaturni kontroler:

- Problem: postojeća opcija linearnog grijanja.
Rješenje: Kontrola snage grijača.

$$P(t) = \frac{\xi t^2}{1 + \eta t}$$

- Problem: Preciznost od 6 decimala pri očitavanju otpora.
Određivanje temperature iz diskretne baze vrijednosti otpora.
Rješenje: *Agilent 34420A* digitalni multimetar (7 decimala).
- Pad osjetljivosti platinskih termometara ispod 50K.

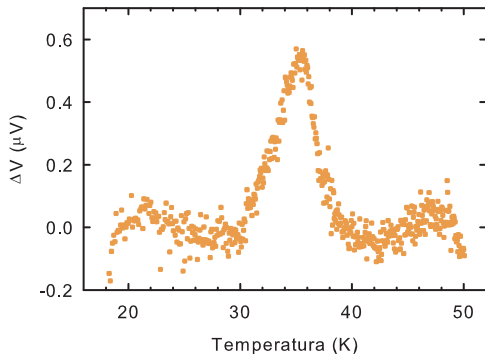
Rezultati mjerenja: CoF_2

(Rezultati nisu korigirani na stvarnu vrijednost temperature uzorka.)

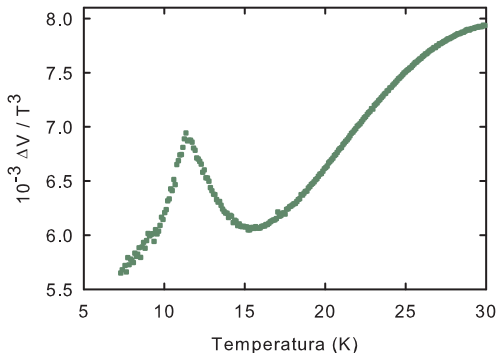
- Monokristalni uzorak kobalt fluorida $m=25\text{mg}$.
- Antiferomagnetski fazni prijelaz drugog reda.
- Očekivana temperatura: $T_N=38\text{K}$
Izmjerena temperatura: $T_N=40.5\text{K}$
- Supravodljivi prijelaz lema (60Sn-40Pb) 7.8K

Rezultati mjerenja: Optimalno dopiran LSCO

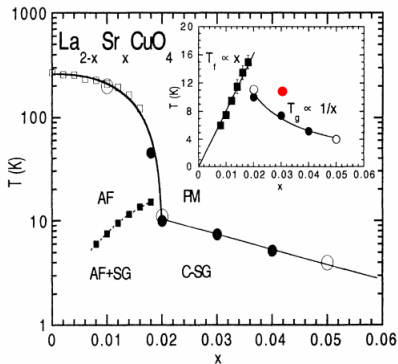
- Mali monokristalni uzorak mase 6.5mg
- Očekivani supravodljivi prijelaz - 37K, izmjereni - 35.5K.
- Visoka osjetljivost DTA (signal jačine $0.5\mu\text{V}$).

Rezultati mjerenja: LSCO dopiran s $x_{ud} = 3\%$ šupljina

- Uzorak u prahu mase 124.7mg
- Na jako niskim temperaturama dominira fononski doprinos toplinskom kapacitetu $\propto T^3$.
- Jasna detekcija faznog prijelaza oko 11K.

Usporedba rezultata s mjerenjima provedenim NQR-om

Magnetski fazni dijagram⁴
 $\text{La}_{2-x}\text{Sr}_x\text{CuO}_4$. Crni kvadrati
prikazuju mjerenja dobivena
NQR.

PM (paramagnet), AF
(antiferomagnet), SG
(staklasto spinsko uređenje),
CSG (klustersko staklasto
spinsko uređenje).

- $x = 3\%$: Staklasto spinsko uređenje oko 7K.
- Uzorci do $x < 2\%$: neobično dugodosežno spinsko uređenje
 $T_f \propto x$.

---

⁴F. C. Chou *et al.* Magnetic Phase Diagram of Lightly Doped
 $\text{La}_{2-x}\text{Sr}_x\text{CuO}_4$ from ^{139}La Nuclear Quadrupole Resonance. *Phys. Rev.*
Lett. 71, 232 (1993)

Sažetak

- Uspješno je konstruirana proba za detekciju malih promjena u toplinskom kapacitetu.
- Različitim metodama maksimalno smo uklonili šum i naponske oscilacije.
- DTA pokazala se uspješna pri detekciji signala veličine $0.5\mu V$.
- Detektiran je antiferomagnetski prijelaz CoF_2 .
- Detektiran je supravodljivi prijelaz $La_{1.85}Sr_{0.15}CuO_4$.
- Mjerenja na LSCO $x = 3\%$ pronalaze jasan fazni prijelaz oko 11K $\rightarrow$ potrebna su daljnja istraživanja za potvrdu feronematske faze.

Hvala na pažnji.

Veliko hvala prof. Miroslavu Požeku i Damjanu Pelcu.

DODATAK: Određivanje stvarne temperature uzorka

Funkcija prilagodbe na podatke ovisnosti otpora platinskih termometara o temperaturi (nagli pad osjetljivosti ispod 50K):

$$R(T) = AT \exp(-(\Delta/T)^\beta)$$

$$\frac{V_0}{V_{AC}} = \frac{R_{most}}{R_{most} + 50\Omega}$$
$$R_{most}^{-1} = \frac{1}{200\Omega} + \frac{1}{R(T) + R(T + \Delta T)}$$

$$\frac{V_0}{V_{AC}} = \frac{4}{5 + \frac{200\Omega}{R(T) + R(T + \Delta T)}}$$

$$\frac{\Delta V}{V_0} = \frac{\Delta V}{V_{AC}} \frac{1}{4} \left(5 + \frac{200\Omega}{R(T) + R(T + \Delta T)} \right)$$

$$\frac{\Delta V}{V_0} = \frac{1}{2} - \frac{R(T)}{R(T) + R(T + \Delta T)}$$

